

Előfizetési árak:

Egy évre vagy házhöz küldve:

Egész évre. 20.— kor.

Félévre. 10.— kor.

Negyedévre 5.— kor.

Egy hónapra 1.70 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy cm. területen-

ként 8 fillér.

Nyilttér és magán-

érdekű közlemények

soronként 40 fillér.

Megjelenik

minden nap, az ün-

nepek és vasárnapok

kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Felelős szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

A német trónbeszéd.

Debrecen, november 17.

A német trónbeszéd, melylyel a birodalmi gyűlés folyó hó 14-én megnyitott s mely elé Magyarországon ezuttal kiváló érdeklődéssel tekintettek, mert Bülow gróf kancellárnak első ízben volt alkalma a nagyhatalmak egymáshoz való viszonyáról nyilatkozni, igen lényegesen és előnyösen különbözik az eddigi, hasonlójajta dokumentumoktól. Nem okoz semmiféle izgalmat és mégis meglepi a politikai jelmagyarazókat, kiknek nem nyújt támaszt nyaktörő kombinációkhoz és merész spekulációkhoz. Egyszerű szavakban, melyeknek nincs szükségük kommentárra és világos, átlátszó formában értesül a birodalmi gyűlés, az egész politikai világ mindarról, ami mondani valója van jelenleg a német császárnak, s bizonynyal mindenütt meglepéssel fogadják, hogy a kínai kérdés kivételével, mely láthatólag a rendezés útján van, a legkisebb felhő sincs a látóhatáron.

Két mozzanat mindamelllett feltekinthet a trónbeszédben. Az egyik

a forma ezizomátlansága, a mi annál inkább meglephet, minthogy a szerző, az új kancellár, Bülow gróf, mint általában ismeretes, a fogalmazásban lendületes s a kifejezésben erős szokott kifejtteni, ami őt a nagy kancellár teljes értékű és legméltóbb utódául tünteti fel. A másik mozzanat az a körülmény, hogy a hármas szövetségről nem történik említés. Ezt igen örvendétes mozzanatként jelöljük meg. A politikai konstelláció ugyanis úgy alakult, hogy a hármas szövetség fennállását nem is kell konstatálni. Sőt őszinte anakronizmus lett volna róla említést tenni abban a pillanatban, midőn az összes kultúr-nemzetek szövetségeseikként vállaltva küzdenek egy ellenség ellen, melynek támadása minden nemzet ellen irányul. Kétszeresen helytelen lenne a hármas szövetség hangsúlyozása a német trónbeszédben, miután Németország az összes hatalmakat érdeklő kínai ügyben ismételten bírta a politikai vezetést és katonai tekintetben tényleg gyakorolja azt.

Amily természetes a hármas szövetség nem hangsúlyozása, ép oly természetes a trónbeszédben

annak hangoztatása, hogy a német birodalom viszonyai minden külhatalomhoz jók és barátságosak. Egy rövid mondatban jelenti ki ezt a trónbeszéd s épen e rövidség tünteti fel kétségtelennek ez állítás igaz voltát.

A kínai zavarok folytán szükségessé vált költségekre a kormány által kért indemnitást a birodalmi gyűlés bizonynyal meg fogja szavazni. Hisz arról volt szó, mint a trónbeszéd mondja, hogy „nemesak a súlyosan fenyegetett német érdekeket, hanem a német név becsületét is késedelem nélkül” megvédelmezzék.

A trónbeszéd továbbá számos gazdasági reformot ígér s ezzel igen örvendétes képét adja szövetségeseink nagy hatalomteljességének és életteljes hajtóerejének. Mig államférfiai a nagy kínai problémával foglalkoznak, nem feledkeznek meg az otthon való feladatokról sem, hanem megszakítás nélkül kiépítik az államot, hogy mindenkinek, nagynak és kicsinynek oly lakályos legyen, mint csak lehetséges.

TÁRCZA

Burjánt kinevezik.

Irtta: Bársony István.

A mikor a magyar-óvári gazdasági akadémiát elvégezte, úgy érezte, hogy no most már megnőtt s kibontakozott a szárnya, röpködhet bátran, övé a világ. Kisujjában van a tudása annak, hogyan lehet járomba hajtani az anyaföld erejét; termőképességét, hogy lehet kiaknázni.

Gyönyörű tudomány! Felséges foglalkozás! Nem lehet vele ártani senkinek sem; de használni az egész világnak, azt igen. Boldogok, a kiket erre a pályára vet a sorsuk! Oh, az a menyországi érzés odakint mindig, télen-nyáron! Már mint az, hogy szabad ember az ember: mozoghat, járhat-kelhet, hallgathatja a pacsirta dalát kikeletkor; szivrepesve nézegeti, hogy ring nyár elején az érő kalász. Aztán mily isteni gyönyör van abban, mikor aratás idején megkapja fáradsága jutalmát a gazda!

Igaz, sokszor afféle lutri a gazdálkodás; van vele baj, bizonytalanság; jár vele

sok csalódás; akárhányszor vész kárba kerseres, hosszú fáradozás egyetlen vihar által; a sok eső is baj, a kevés eső is baj; a jégverés kész veszedelem: a nagy szárazság kész nyomorúság; jelentkezik a rozsdá, az üszög, a drótféreg, a sertésvész, a láb-és körömfájás, a lépfene, a nyálkás lóbetegség (a minék a nevét sem illik leírni), a mételey, aztán néhol az árvíz, néhol egy-egy tüzeset a szérüskertben, a mikor tele van már asztaggal és épen kezdenék a cséplést.

De ha semmi baj sincs ilyenféle, mennyi szorongást okoz a munkakérdés; a ezuezilisták (a kik, az igaz, hogy régekte még nem voltak), az aratók, a kik az utolsó perzében sztrájkolnak, pedig a buza nem vár; ha idejében le nem vágják, nagy baj. S otthon a majorságban a jószág ellátása. Az igazi jó gazda bizony felkél hajnalban s maga ügyel rá: rendszeren folyik-e az etetés. Ha nincs ott mindenen a szeme, ellopják az abrakot, kilopják a szeme világát; a pálinkás zsidóhoz vándorol a nyalató só; s még a legjobb esetben is folyvást ügyelni kell rá, hogy ha már nem koplal s nem lát hiányt abrakban, takarmányban az állat;

meglegyen a gondozása egyébképen is; az almozással; az istálló kellő szellőztetésével, a rendes tisztogatással, a lovak vakarásával stb. És mindennek a maga idejében kell megtörténnie, mert a gazda-életben is igaz az, hogy a rend a lelke mindennek, e nélkül nincs áldás.

Tehát gond, teher, töprengés, sőt gyakran szorongás és aggodalom bőségesen akad. Talán több, mint akármi más pályán. És mégis, mégis! A ki egyszer már ebben van benne, cserélne-e azzal, a ki folyvást a dohos szobai levegőt szítja s poros akták közt vájkál s akinek csak ritka kivételes alkalma van néha, hogy az Isten szabad ege alatt töltsön egy pár órát?!

Az igazi vérbeli gazdaembert még a gondolatára is kileli a hideg, hogy csak ünnepnap mehesse levegőzni, akkor is csak ha jó idő van. Már pedig Burján igazi, rajongó gazda volt, a ki rendithetetlen szerelemmel csüggött az ő foglalkozásán.

Ezzel az idealizmussal, ezzel a lázas vágyával annak, hogy minden erejét s tehetségét beletegyje az ő munkájába, állott be gazdasági irnoknak egy nagy uradalomba,

Legjobb,
legüditőbb és
legolesőbb a

Szolyvai ásványos gyógyvíz.

Kiváló gyógyhatás:

gyomor-, torok-, tüdő-,
vese-, hólyag- és
köszvénybajok esetén.

Borral vegyítve a legkitünőbb asztali víz.

Kapható minden fűszerüzletben, vendéglőben.

Az ülőszak berekesztése. Az országgyűlés mindkét háza ma ülést tart, a melyben a negyedik ülőszak berekesztésére és az V. ülőszak egybehívására vonatkozó királyi kézirat fog kihirdettni. Az új ülőszak kedden, november 20 án nyílik meg. A képviselőház az elnöknek ma elfogadott indítványa alapján ezuttal is nyolcz jegyzőt fog választani. A főrendiházban mindjárt az új ülőszak elején foglalja el az elnöki székét gróf Csáky Albin, az új elnök.

A pénzügyi bizottság jelentése. A képviselőház tegnapi ülésének napirendje előtt terjesztették be a pénzügyi bizottság jelentését az 1901. évi költségvetésről. Ez a jelentés Neményi Ambrus műve, aki már évek hosszú sora óta, mint a bizottság előadója, írásba foglalta a pénzügyi bizottság is jelentéseit. Nagyszabásu tanulmányának bevaló elaborátum ez a jelentés, a mely szigorú szakszerűséggel és tárgyilagos hűséggel tolmácsolja a pénzügyi bizottság kritikáját a költségvetésről. Kiterjed a költségvetés minden lényeges mozzanatára, foglalkozik a bizottságban szóba került s megvitatt kérdésekkel s behatóan bírálja államháztartásunk alakulását, valamint a jövő évi költségvetést, finanziaális és kulturális szempontból is.

Javul a helyzet.

Debreczen, november 17.

A nagy gazdasági depressziót, mely mindenütt érezteti magát, hatásában még sokszorosan fokozza az a kishitőség, mely kisebb-nagyobb mértékben minden körben uralkodik s magával hozza, hogy a kezdeményező szellem egész béna. Nagy okunk lenne a komoly aggodásra e körülmény fölött, ha tapasztalásból nem tudnók, hogy nemesak hangulatok, hanem gyakran, egy éjjel, a helyzet felől alkotott nézetek is megváltoznak, a nélkül, hogy az okok felől tisztában lennénk.

Ha utána járunk a depresszió okainak nálunk, bámulnunk kell, mily kevés ok van a kishitőségre. Az utolsó két esztendőben mezőgazdasági termelésünk legalább is

megnyugtató volt és a hazai ipar, melyért egy idő óta oly nagyszabásu propaganda történik, mint a negyvenes évek óta még soha s melyért állam és törvényhatóságok oly sokat tesznek, hogy osztrák szomszédaink jajveszékelnék miatta, legalább is rosszabb helyzetben nines, mint néhány év előtt.

Ezt különben nemsokára látni fogjuk a mérlegekből, melyek egymásután nyilvánosságra jutnak. Ha ennek daczára kedvezőtlenek nálunk a gazdasági viszonyok, ez majdnem kizárólag az általános helyzet reflex hatása, melynek következménye reánk nézve a készpénz kevesbedése volt. Rendes körülmények közt záloglevelek és más külföldön elhelyezhető értékpapírok kieserelése révén folyton tekintélyes pénzeszközök folynak hozzánk, míg jelenleg ez a forrás majdnem teljesen kiapadt. Sőt mi több, értékpapírosainknak nem jelentéktelen tömegét, mely a külföldről özönlött vissza, készségesen kellett fogadnunk és ez által a pénzforgást még inkább megszükitettük.

Ha az építőipar pangásától eltekintünk, bátran állíthatjuk, hogy a nálunk uralkodó debressziónak egyetlen oka a pénzzüke, melyet még jobban kiélesít az a körülmény, hogy a finanziaális kontraktus köztünk és Ausztria közt megszakadt.

De minden látszat szerint már dolgoznak mértékadó finanziaális részről a kontaktus helyreállításán, ami mellett a Magyar Általános Hitelbanknak, az Osztrák Hitelintézetnek, egyáltalán a Rothschildsoportnak a legfontosabb szerep jut.

A kezdet egy állami beruházási kölcsön elhelyezésével történik 30 millió koronát valamivel meghaladó magasságban és budapesti községi kötvények elhelyezésével hasonló összegben. Hatvan millió korona, melyet nem tartanak a pénztárakban elzárva, hanem száz csatornán keresztül a közgazdaságnak juttatnak, mindenképen olyan összeg,

melynek enyhítőleg kell hatnia és a bátorságot emelnie.

Ha pedig ezt visszanyertük, joggal várhatjuk, hogy a helyzet jobbra fordul.

Ez a remény erős támaszra talál a Rothschild-csoporthoz való szilárd bizalomban, mely csoport bizonynyal nem választotta volna a mostani időpontot, ha bizony nem várná, hogy a konjunktura kívánt fordulata hamarosan elkövetkezik.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, november 16.

Neményi Ambrus, a pénzügyi bizottság előadója, a Ház elé terjesztette jelentését az 1901. évi költségvetési előirányzatról. Az ülőszak bezárásának és az új szesszió megnyitásának formáságai után most már a képviselőház csakhamar meg fogja kezdeni a költségvetés megvitatását, melyet azonban előreláthatólag indemnitástárgyalás fog felbeszakítani rövid időre. Neményi előterjesztését egyelőre tudomásul vette a képviselőház.

Következett a napirend: Széll Kálmán miniszterelnök hét rendbeli válasza régebben előterjesztett interpellációkra. A válaszok közül három bosnyák dologra vonatkozik s a Ház érdeklődése főképen ezek irányában nyilatkozott meg. Az első bosnyák tárgyú interpellációt Visontai Soma terjesztette elő, még a delegációk ülésésének idején, a mikor mohamedán küldöttség járt Budapesten, hogy Kállay Béni kormánya ellen tüntessen. A miniszterelnök alapos részletességgel mutatta ki, hogy a mohamedán-küldöttség kérelme az állam érdekeivel homlokegyenest ellenkezett, annak teljesítését egy ízben már megtagadták s így a közös pénzügyminiszter csak kormányzatának tekintélyét óvta meg, a mikor az ismételt peticionáló elégedetleneket többé nem fogadta.

Általános tetszés közepett fejtette ki végezetül a miniszterelnök azt a korrekt, törvényes álláspontot, melyet ő, Magyarország kormányának elnöke, a bosnyák politika vezetésével szemben elfoglal. A törvény értelmében a magyar kormányt befolyás

miután az óvári böleseséget mindet ő magába szivta.

Mikor is volt az? Mindegy no, régen volt. Bizony nagyon régen. Tizenötödik esztendeje már.

Tizenöt év!... Az emberi életkornak körülbelül egy negyedrésze. Sokan túlélnek a hatvan évet; hiszen száz éves ember is van. De a hatvan éves ember még mukkanni se merjen, ha meghal. — annyit élt. Hányan nem élnek addig?

Burján huszonkét éves volt, a mikor kezdő irnoknak kinevezték s most benne van a harminczhetedikben.

Tessék csak egy kicsit meggondolni. Hol van a harminczhét éves embernek a fiatalága, a reményése? Igaz, ebben a korban még csupa java életerő lehet az ember; csupa szívósság, ruganyosság. De vajjon olyan is, aki nem a maga folytonos emelkedését látja, érzi, hanem abban savanyodik meg évről-évre, hogy ime, ugyanaz vagyok ma, mint tavaly, harmad éve, ötödéve.... a mi tíz évvel... tizenöt évvel ezelőtt voltam?!

Ninesen annál könnyebb, mint háromnégy, akár öt esztendeig gazdasági iroknak lenni; fiatalon, jókedvvel felkelni hajnalban, esetleg lóra pattanni, vigan végezni a sok mindentéle dologot; betanulni a gazdasági élet minden csinájába-binjába; örvendeni annak, hogy a princípális megdicsér bennünket valami ügyességünkért; ambícióval telni el az iránt, hogy kitünő gazdának képezzük ki magunkat a gyakorlatban és érezzük is megunkban, hogy immár azok vagyunk.

De atán következik évek során az az állapot, a mikor mindaz nem új, a mikor százszor, ezerszor végeztük ugyanazt és már lehetetlen, hogy a kis ujjunkban ne legyen minden. A mikor csak egy gondolat izgat még kellemesen, hogy végre elérjük az önállóságot, már a mennyire a más ember fizetett gazdatisztje elérheti. De ez is sok, mert módot ad rá, hogy megépítsük azt a kis meleg fészket, amire mindenki vágyva vágyik, a mi valósággal főczélja annak az egyébként sokszor üres és nyomorusággal terhes életnek.

Burján még rosszabbul járt, mint a többi, a ki vele egy hajóban evez. Mert már irnoksága második esztendejében belebolondult a jegyzőék leányába; egy egyszerű, jóra való kis falusi ártatlanságba, a kinek az úde arezoekáján és valamicske türethető műveltségén kívül nem volt egyebe.

Ez a becsületes, hűséges érzése aztán le is béklyózta, megbénította a szegény irnokot; Csímborasszókat tett az utjába, a melyeket elgördíteni nem bírt.

Ha a tisztartó ur valamelyik kisasz; szony leányában tudott volna maga iránt érdeklődést kelteni!... Hajh, ki tudja, milyen gyönyörűen, gyorsan érte volna el célját. Persze, agyonütni az idősebb tiszteteket senki kedvéért sem lehet, hogy helyet csináljanak az ifjabb nemzedéknek. De kis jó akarattal lehet új ispánságot rendszeresíteni a végső szükségben. Nagy uradalmakban, a hol a belterjes gazdálkodás fokozása még messzemenő eredményekkel járhat, kínálkozhat erre igen becsületes mód, aránylag elég

könnyen. Csak lenni kell valakinek, a ki akarja és tudja is megcsinálni.

De ugyan ki törődött volna Burjánnal, a kiről mindenki tudta, hogy a jegyző leányának udvarol, azt veszi majd el egyszer?!

Bizony csak — „majd egyszer!“

Azalatt lesz még sok jégverés és sok szárazság és rengeteg sok napszámfizetés, a mire az olyan hovatovább szórakozottságra hajló öreg irnok majd mindig ráfizet.

Pedig ez a Burján a legmegbízhatóbb, legeszményibb ember volt a világon, a ki a dolgát értette s szerette. Csakhogy mikor körömfont módon kétszer is pretereálták, akkor elkezdett megsavanyodni, elkeseredni és csak annál inkább rosszabbodott a kedve, mert a jegyzőéknél örökös volt a kikapattanó panasz, hogy ha Erzsikének ez a viszonya nem lett volna, már régen férjhez mehetett volna, hisz ketten, vagy hárman kérték a környékről.

Erzsike akkor volt tizenhatodik esztendejében, a mikor Burján elérte a huszonkettőt. Azóta van köztük, a mi van. S azóta tizennégy évnél több telt el. Tizenhat meg tizennégy az anyyi, hogy azt egy szegény leányzó a maga életkorának már be sem vallja.

Mit szenvedtek ebben a hosszas, kegyetlen várakozásban, azt le sem lehet írni. Eleinte ketten buslakodtak (csak a viszonyuk hetedik-nyolczadik évében kezdtek el), azután restelték egymás előtt és inkább magoknak tartották, a mi fájt nekik. De az Erzsike szeme sokszor volt vörös a — náthától, Burján pedig mindjobban lecsün-

illeti meg Bosznia és Hercegovina kormányzatának intézésére. Ez a befolyás azonban nem nyilvánulhat az ottani egyes guvernementális intézkedések ellenőrzésében, hanem egyedül és kizárólag a kormányzati szellem megbirálására vonatkozhatik. És erről a kötelességről nem is feledkeznek meg a miniszterelnök. Minden jelentős törvény-reform életbeléptetését előzetesen tudomására hozzák a magyar kormánynak; magyar honost a bosnyák adminisztrációban nem alkalmaznak, mielőtt kérdést nem intéznek a magyar kormányhoz. Boszniában nem történik semmi sem, a mi a magyar állam szuverenitásával, a magyar tradícióival, a vallásfelekezetek egyenlőségével és szabadságával ellenkezik.

Visontai Soma válaszában elég tárgyilagos volt ahhoz, hogy Kállay Béni nagy érdemeit méltányolja, a bosnyák kormányzás szellemét azonban abszolutisztikusnak és osztráknak mondotta. Vádjának igazolásával azonban adósa maradt a hallgatóságának, mely a miniszterelnök választát megnyugvással vette tudomásul.

Major Ferenc és Picher Győző a kiépítendő bosnyák vasuti összeköttetések ügyében intézett kérdést a miniszterelnökhöz, a ki a két interpellációra együttesen válaszolt általános figyelem közepett.

Széll Kálmán igen röviden felelt. A bosnyák vasuti összeköttetések tárgyában megállapodás jött létre a közelmúltban az osztrák és a magyar kormány közt. E megállapodások eredménye természetesen a Ház elé kerül annak idején megfelelő törvényjavaslat alakjában; teljesen meddő és felesleges munka volna tehát azon kérdés felett már ma vitázni, a mikor a kormány előterjesztése és annak indokolása a Ház előtt nem fekszik. Épen ezért a kormányelnök csak röviden körvonalozta a megállapodásokat, olyanképen, mint azt a közös tanácskozásról kiadott hivatalos kommunikéban publikálta.

Pichler Győző nem volt megelégedve a válaszzsal,

— Mellőzték a magyar érdekeket szolgáló vasuti vonalat! — pattogott.

Következett a belügyminiszter válasza Molnár János interpellációjára a csik-tusnádi népgyűlés tárgyában.

Széll Kálmán előtt rengeteg aktaesomó hevert felhalmozva. Hét válaszában óriási anyaga. Forgatta egyiket is, másikat is,

gette a fejét, úgy ment ide-oda, hogy szintén félni lehetett a komorságától.

Hová lett a fiatalság, hova az ambíció, a vidámság, a remény!

A mikor mindez jóformán elfogyott, akkor beütemült végre a szerencse. Meghalt egy öreg ispán és minthogy a tisztartó urnak már régen nem volt férjhezadandó leánykája (valamennyi konty alá került eddig), végre kinevezték Burjánt ispánnak.

Láttam, a mikor megkapta a kinevezést.

Nem is akarta hinni. De azért nem örült. Vagy legalább egy cseppet sem mutatta. Mintha azt gondolta volna magában „Igen? no jó; — így is jól van; különben pedig mindegy már no!”

Elment aztán a menyasszonyhoz, megvinni neki az ujságot.

A szegény ránczosképű idős leány, az egykori szépséges rózsabimbó, elkezdett pityeregni. Nem a nagy boldogságtól; — hanem azért hát ime, hogy itt kell most neki hagyni öreg szüleit, a kik ő nélküle már el sem lehetnek.

És azon gondolkodott, hogy érdemes-e? Nem jobb volna-e egészen ebben hagyni; itthon maradni szépen.

Láttam a Burján arcán, hogyha ilyenmit mondott volna a leány, nagyon hálás lett volna érte.

Hiszen már ugyis mindegy.

mind előkerült, csak az nem, a melyiket kereste.

— Szíves engedelmmel előbb Endrey képviselő urnak felelek, — mondotta — addig majd előkerül a másik akta is.

— Nem lehet, nem engedjük! — türelmetlenkedett az apát.

— De hiszen egészen mindegy, melyikre felelek először, — szólt konziliáns hangon a miniszterelnök.

— Dehogyan is mindegy, óriási nagy különbség! — zajongott a néppárt.

— No, hát ez egy kicsiség csupán, de ez is mutatja, hogy az urak felfogása és az én nézetem közt egy egész világ van.

Az egész Ház tapsolt és éljenzett. Ezenközben pedig az akta is megkerült és így a miniszterelnök most már elmondhatta választát.

A néppárt nem régiben a derék székelek közre rándult, Csik-Tusnádra, népgyűlést tartani. A vállalkozás kudarcra közismeretű. A népbolondító vándorapostolokat meg se hallgatták. Molnár apát a főszolgabíró okolta érte, mert nem doboltatta ki a néppárt gyűlését. A miniszterelnök felvilágosította az apát urat, hogy ez a főszolgabírónak egyáltalán nem kötelessége. Hívja össze a néppárt másképen az ő pártemberreit.

A főszolgabíró másik nagy bűne, hogy nem kényszerítette a rajongókat a néppárti szónokok meghallgatására. Nos hát az ilyesmit követelni nagyon méltánytalan dolog. Mit is tehet ebben az esetben az a szegény főszolgabíró? Hiszen gyakran a Ház elnöke sem képes csendet tartani, pedig itt nincsenek annyian, mint egy népgyűlésen!

— Azt mondja a képviselő ur — folytatta a miniszterelnök, — hogy tizenhatszáz suhanz zavarta meg a néppárt gyűlését! Nem tudom elképzelni, hogyan volt az lehetséges, ha ugyan a néppárt hívei többen voltak tizenhatszáz személynél!

A Ház jót nevetett a kitünő válaszon. A Ház a miniszterelnök választát óriási többséggel vette tudomásul.

Utolsó válaszában a hivatalos lap kiadásának kérdéséről nyújtott felvilágosítást a kormányelnök, mint belügyminiszter. Előadta, hogy a hivatalos lap kiadásával 1892-ben az Athenaeum-részvénytársaságot bízták meg, mivel a pályázók közül a legelőnyösebb ajánlatot ez a részvénytársaság tette. A szerződés 1898-ban lejárt és ugyanekkor három évre meghosszabbították. — Az új szerződés tehát 1901-ik év december 31-én fog lejárni. Ez a tényállás.

— A képviselő ur azt kérde tőlem, mit fogok csinálni. Azt felelem, most semmit, majd intézkedem, ha lejár a szerződés. Akkor pedig általános pályázatot hirdetek.

A Ház ezt a választ is tudomásul vette, ezzel az ülés véget ért.

A titokzatos tégely.

Belot.

I.

Z . . . -ben játszódott le ez a történet, kis városban a lyoni vonalon, 87 kilométernyire Páristól.

A főutca elején egy alacsony ház van parkkal, kerttel, melyben Derillettes bankár lakik fiatal feleségével, Derillettes Olympiával, szül. Plainboisseau. A férjnek 62 év van a háta megett. Ami Plainboisseau Olympia kisasszonyt illeti, ő huszonegy éves volt, midőn Derillettes urnak nyújtotta a kezét, így hát most huszonöt éves, minékutánna házasságuk négy éve, hogy megkötötték.

Ez a házasság különben hosszú ideig volt Z. városában végnélkül való pletykáldások és megszállások tárgya.

A Plainboisseau-család szegény volt, mint Hiob, de a leányuk szép, mint Ruth. Olympia a környéken tíz mértföldnyire felülmúlt minden szép nőt egyszerű ruháskájában, behizelgő mo-

dorával. Derillettes ur épen nem habozott felajánlani neki kezét, szívet, félmillióját — és ah, ötvennyolc esztendősként. A Plainboisseau-család el volt ragadtatva e nem várt szerencse által, amely — hogy a köznépfelfogásával éljek — „vaját adott az sponotjukhoz.”

Olympia kisasszonynak azonban, úgy beszélték, nem nagy öröme telt ebben a viszonyban, amely élete szebbik részét egy agghoz kötötte.

Azt is beszélték, hogy a kisasszony régeideje oda adta szívet egy fiatal embernek, egy bizonyos Bonplom Emilnek, egy valóságos Fortunionak, kit ugyan a szerencse nem pénzzel, de fiatalsággal és szépséggel halmozott el. Ebből azt is következtették, hogy Derillettes ur számára kilátásban van egynémely kellemetlenség.

II.

April hó első napjaiban levelet kapott Derillettes ur Genfből, amiben ez volt írva:

Uram!

Ide mellékelve küldök önnek egy gondosan elzárt tégelyt, amiben saját keverékű gyökér-kivonatomat találja. Ugy értesültem bizonyos jóbarátaitól, hogy ön gyomorbeteg; az ön korában az könnyen érthető. Ama megjegyzéssel ajánlom önnek gyógyszeremet, hogy az el fogja önnek kedvét venni attól, hogy — miként mult szerdán a kereskedők ülésén elég oktanul tette — az összeesküvő nihilistákról rosszat beszéljen.

Maulwurf,

az intéző bizottság helyettes igazgatója.

Csakhogy össze nem esett Derillettes ur a levél olvasásánál; mikor sikerül egy kicsit uralkodnia magán, reszkető kézzel nyujtotta az irást feleségének.

— Im olvasd — mondá neki — mit ír nekem az a Maulwurf!

— Bizonyosan úgy lesz. — vélekedik Olympia, miután elolvasta — hogy ez az ur megtudta, hogy gyomorbeteg vagy és küldött neked a postán egy skatulya gyomorerősítő szert.

— Te nem érted! — tört ki Derillettes ur. — Ugyan nézd a postabélyeget a levelen és a dobozon! . . . a genfi postabélyeget!

— Nos? — kérdezte Olympia kerekre nyitott szemekkel. — Nos, nem kell mindjárt fejedet vesztetned; ez a szer bizonyára a legártatlanabb a világon . . . add ide én akarom felnyitni a tégelyt.

— Mi jut eszedbe! — kiáltott Derillettes ur, mialatt megragadta a tégelyt — te mindenestől a levegőbe akarsz minket röpíteni!

— Ne tréfálj!

— Ennek a szernek hatása irtózatos.

— Ki beszélt neked ilyent?

— Maulwurf maga mondja.

— Nos! mit fogsz a tégelylyel csinálni? — kérdé Olympia. — Ha valósággal robbantó anyag van benne, amint hiszed és ami összevetve az összevetni valókat, nem is egészen lehetetlen, akkor talán nem leszel oly oktan, hogy ilyen valamit a házadban tarts?

— Jut is eszembe! — kiált Derillettes ur — az állomáshoz viszem, jobban mondva vitetem a tégelyt, vasdobozba rakatom és különvonaton Párisba szállítom, magam pedig a következő személyvonattal jókora távolságban utána megyek és azután Párisban szorgosan megvizsgálatom a tartalmát az egyetemi vegytani intézetben.

— És te elhagynál engem, édes férjcském? — suttogta Olympia hizelkedőn.

— Igen! először házasságunk óta, négy éve! — felelte a férj, — de légy nyugodt, nem sokáig maradok távol.

— Mégis meddig?

— Legfeljebb öt-hat napig . . . meg kell jól vizsgálnai a dolgot és kideríteni a való-ságot!

— Természetesen! . . . de te irni fogsz

nekem rendesen? — kérte Olympia. — Legelőbb is ne felejtse el naponkint írni nekem.

— Azt ígérem.

Másnap este, minekutána a tégelyt jól elcsomagoltatta Derillettes ur egy marhaszállító waggouban, a gyorsvonattal Párisba utazott.

III.

Kedves kis feleségem!

Két napja, hogy távol vagyok tőled, — úgy jön, mintha kétszáz év telt volna el azóta — reményem, hogy nemsokára visszatérek. A Maulwurf-féle tégely tartalma vizsgálat alatt áll, minden ujság tele van a ritka esettel és velem . . . te valóban büszke lehetsz a férjedre.

Ne und magad nagyon távollétem alatt. Ez minden, a mire kérlek; legkésőbb nyolcz nap alatt otthon lesz

Adolfod

IV.

Olympia elolvasta a levelet és kacagva fordult a mellette ülő Bonplan Emilhez, a világ legszerencsésebb törvényszéki jegyzőjéhez, ki gyöngéden simogatta a kedves arcát.

— Nos, Maulwurfcsókám! — szölt Olympia hozzá — meg vagy elégedve műveddel?

— Épenséggel nem vagyok elégedetlen — felelte Emil, megölelte és megcsókolta . . .

Szegény Derillettes!

A kínai háboru.

— Expressztudósítás. —

Budapest, nov. 16.

Ujabb háborus híreket hoz a londoni táviró. Két alkirály szövetkezik a hatalmak ellen, kik Senszi ellen akarnak támadást intézni.

Tuan herceg ismét kibontotta zászlaját. A kínai udvar hivatalos formában tudatta ugyan a szövetségesekkel, hogy Tuan megszókött Mongolországba, de ennek akkor sem adtak semmi hitelt. Volt is rá okuk. Tuan herceg ma ismét mint lázadó vezér szerepel Kanszu tartományban.

Oroszország is megkapta már a feleletet Kinától a Mandzsországra vonatkozó ajánlatára. A felelet az volt, hogy egy tatár tábornokot, Szeesvánt kinevezték Mandzsországnak kormányzójává.

A legujabb eseményekről a következő távirataink számolnak be:

London, november 16. A Daily Telegraph-nak jelentik Sanghaiból 14-iki kelettel:

Csangkingi megbízható magánjelentések szerint Tuan herceg azt a parancsot adta a csangesai tartományi hivatalnokoknak, hogy tegyenek előkészületeket az özvegy császárné fogadására.

A Daily News-nek jelentik Sanghaiból 14-iki kelettel:

Sang taotáj azt jelenti, hogy ma titkos rendeletet kapott, a mely Tuan és Csuang hercegeket életfogytig való börtönbüntetésre, Juhsien-t pedig számkivetésre és kényszermunkára ítéli. Mind a hármat a birodalom legszűkebb határára küldik. Csau-suesiau-t megfosztották hivatalától.

London, nov. 16. A Times-nak jelentik Pekingből 13-iki kelettel:

Niucsvangból érkezett megbízható jelentések szerint az oroszok, noha kijelentették, hogy nem akarják kifosztani a sanhaikvan-niucsvangi vasutat, Niucsvang mellett a folyón keresztül a vasut anyagszereiből száz tonnát szállítottak át az orosz-mandzsuri vasúthoz.

London, nov. 16. A Times-nak jelentik Pekingből 13-iki kelettel, hogy Oroszországnak Kinához intézett arra a felszólítására, hogy vegye át újra Mandzsországnak polgári közigazgatását, Szeesvánt tatár tábornokot kinevezték Mandzsországnak főköormányzójává.

London, november 16. A Times pekingi értesítése szerint a kínai békebiztosok az özvegy császárnétól e hó 10-ikén kelt

táviratot kaptak, a melyekben a császárné kötelességmulasztást vet szemökre, mert nem akadályozták meg a Kína belsejébe küldött büntető expedíciót. Az özvegy császárné még folyton bocsát ki hivatalnokokat kinevező rendeleteket.

Washington, november 16. Hír szerint a pekingi követek elé terjesztett javaslatok részletei, a melyeket a londoni táviratok közöltek, lényegükben helyesek. A külügyminiszterium több javaslatot rendkívül oktalannak és nem kívánatosnak tart, de nem gondolja, hogy ez a tény följogosítja az Egyesült-Államokat, hogy elváljanak a hatalmasságok konzertjétől.

London, november 16. A Standard-nak jelentik Sanghaiból 14-iki kelettel:

A vocsangi alkirály állítólag 10,000 ember mozgósításával van elfoglalva. Az alkirály azt az ajánlatot tette Liukunji nankingi alkirálynak, hogy egyesítsék csapataikat és egyesült erővel szálljanak szembe a szövetségesekkel, ha azok a jangcevolgyi kikötőből akarják intézni hadműveletüket Senszi ellen. Luosaufban. Sanghai mellett, a kínai hatóságok az ott lakó jómódu keresztyénektől nagy pénzüsségeket hajtanak be.

A reggeli lapok azt jelentik Sanghaiból 14-iki kelettel, hogy megbízható kínai forrásból eredő tudósítás szerint Tuan herceg és Tungfusziang tábornok Kanszuban kitűzték a fölkelés zászlaját.

SZÍNHÁZ.

Koldusdiák. Tegnap a Koldusdiák került színre meglehetősen szép számú közönség előtt. Laurát Bódi Ella játszotta és fényes sikerrel győzte le hatalmas szerepének nehézségeit, Rimanovszkyval (Karaes) való jeleneteiben csupa tűz és szenvedély volt. Nagy Gyulának is szerencsés estéje volt. Ollendorf ezredesét játszotta a nála már megszokott tudással és mindenkor előkelő ízléssel. Környei (Janiczky Iván) és Galysai (Bronislava) szintén jók voltak s énekszámukat többször megújráztatta a közönség. A korus is dicséretet érdemel.

Iparos Magyarország.

Debreczen, november 16.

Városunk holnap szép ünnepet fog ülni; ünnepet, melynek jelentősége nem phvasisokban gazdag szónoklatokban és banquetekben nyilvánul, hanem a munka komoly ünnepét, hol törekvő iparos osztály bemutatja a közönségnek fáradozásának, kitaró szorgalmának eredményét.

Az iparosok díszes otthonának felavatási ünnepélye városunk haladásának egy újabb fázisát jelenti s azt mutatja, hogy iparosaink a kitűzött feladatoknak lelkiismeretesen megfelelnek s hogy az ünnepélyt rendező testületek vezetése jó kezekben van letéve.

Debreczen iparosai megértették az intéző szót, mely Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter által oly mélyértelműleg fejeztették ki a temesvári kereskedelmi és iparkamara ötvenéves fennállásának emlékünnepe s vezetősége azon igyekszik, hogy versenyképessé tegye a magyar ipart, hogy a nemzeti szükségletet és izlést meghódítsa s a magyar munkás egész tehetségét az ipar terén kifejlesztésre juttassa.

A magyar iparosban nem hiányzik a tehetség, a haladás és a szép iránti érzék, ennek művelésére van szükség s e czélra iparosaink az első, a legnehezebb lépést megtették és e körülménynek az ország előtt felmutatását czélozza a holnapi ünnep. Részt vesz abban városunk társadalmi minden osztály és rangkülönbség nélkül. Mert bár főképen agrikultur czélok megvalósítása képezi kö-

zönségünk legnagyobb részének feladatát, az iparosok mindenkor egyik legbecsültebb osztályát képezték s képezik városunk társadalmának. Nálunk, hála Istennek, az iparos, kereskedő és gazdálkodó osztály között ellentétet nagyító üveggel sem lehet feltalálni, mely körülményt valószínűleg abból a helyzetből lehet megmagyarázni, melyet Debreczen a századok folyamán elfoglalt, midőn a „debreczeni polgár“ fogalma a különböző foglalkozási ágak és társadalmi osztályok közötti ellentétet teljesen kiegyenlítette.

Itt nem fejlődhetett ki épen ez oknál fogva születési arisztokrácia, vagy az úgynevezett gentry társadalmi osztálya, itt mindenki annyit ért, amennyit dolgozott és a közjóért tenni képes volt.

Ez a körülmény adta meg városunk társadalmának alapszellemét: ez a körülmény az, melynek köszönhetjük, hogy Debreczenben merkantilista és agrárius irányzatról szó sem lehet és hogy holnap az ipar örömnepét és diadalának napját társadalmi és osztálykülönbség nélkül üljük meg.

Üdvözljük az Ipartestület, az Iparos Kör és az Iparos Ifjuság Önképző Egyletének vezetőségét azért a kitűnő gondolatért, hogy Otthont teremtettek az iparos osztály számára városunkban, hogy az együttlét, az összetartás eszméjét az iparosok között megvalósításhoz juttatták s üdvözljük Debreczen város hatóságát, mely módot nyújtott arra, hogy az Otthont az iparosok megnyerhették.

Az új otthonban vállalt erővel néhány év alatt nagyobb eredményeket fognak iparosaink felmutatni, mint elszigetelt s magukra hagyott állapotban, negyedszázad alatt. Az elmaradásnak oka eddig az egyesülés hiánya volt, a mitől az ipartestület kialakulása óta napról-napra jobban meggyőződhetünk.

Ily egyesületre van a nemzetnek szüksége, hogy gazdasági elmaradottságából kibontakozzék s Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszternek a temesvári iparkamara küldöttségének adott válasza teljesen illő a mi helyzetünkre is, mert a magyar ipar csak akkor fogja kifelé a versenyt megállani, ha minden tényező együttes működése felhasználva lesz.

A holnapi ünnepélyben tehát hajnalát látjuk városunk nagyszabású ipari fejlődésének és ennek annyival inkább örülhetünk, mert e fejlődés minden ízében a nemzeti szellemnek megfelelő, tösgyökeres magyar jellegű leendő.

Kívánunk sikeres működést a debreczeni iparosok Otthonának!

HIREK.

— **Istentiszteletek.** Holnap, vasárnap a ref. templomokban a következők tartanak istentiszteletet: a nagytemplomban K. Tóth Kálmán lelkész, a kistemplomban Diesőfi József lelkész, a Kossuth-utcai templomban Szabó Bertalan s. lelkész, az ispotálytemplomban Mitrovics Gyula lelkész.

A róm. kath. templomban: Reggel 7 órákor esendes mise, mondja Brösztel Lajos s. lelkész. 8 órákor deák-mise. 9 órákor énekes nagy mise, tartja dr. Wolafka Nándor v. püspök segédlettel. Utána szentbeszéd, tartja Brösztel Lajos s. lelkész. 11 órákor esendes mise, tartja Molnár Kálmán. Fél 12 órákor esendes mise, tartja Szőke János s. lelkész. Délután fél 3 órákor keresztény tanítás, tartja dr. Wolafka Nándor. 3 órákor litánia, tartja Kovács József, utána rózsafü-

zér ájtatosság. 5 óraker szent József ájtatosság, tartja dr. Wolafka Nándor szentbeszéd-el és körmenettel.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 óraker Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet.

— **A szerkesztőségéből.** Löw József hírlapíró mai napon megvált szerkesztőségünk kötelékéből. Kollegánk a „Debreczen” szerkesztőségének beltagja lett.

— **A jog és pénzügyi bizottság ülése.** A jog és pénzügyi bizottság tegnap délután ülést tartott s több érdekes tárgy került szőnyegre. Az ülésen, melyen Vecsey Imre tanácsnok, tb. főjegyző elnökölt, jelen voltak: Ábrahám László, Márk Endre, Kernhoffer József, Koszorus Lajos, dr. Balkányi Miklós, Komlóssy Dezső, Török Gábor erdőmester és Varga Károly jegyző. A tanácskozás első pontja a polgárosítás volt. A város jog és pénzügyi bizottsága javasolja, hogy Bige Sándor debreczeni lakosnak a polgári oklevél 120 korona lefizetése után adassék meg s hogy ebbe a 120 koronába tudja be a tanács azt az ötven koronát, a melyet a községi kötelékbe történt felvétel-nél fizetett. Javasolja azonkívül a tanácsnak, hogy Leiter Gergely és Csige István debreczeni lakosoknak, kik tanyabirtokot vásároltak, adja meg a tulajdonjog bekebelezésére szóló engedélyt, a polgári oklevél megszerzése nélkül. Ezután a közvilágításra megszavazott 300.000 korona folyó számla hitelre vonatkozó okiratot olvasta fei Ábrahám László tiszti főügyész. A háromszáz-ezer korona hitelt ugyanis a szeptemberi közgyűlésen szavazták meg a gázgyár átvétele és üzembiztosítására. Az okiratok a bizottság előtt felolvastatván, a bizottság elfogadását ajánlja. A harmadik pont tárgyát a guthi erdő kihasználásának kérdése képezte. Elénk vita után a bizottság azt javasolja a tanácsnak, hogy indítsa meg az eljárást a magfák kihasználása iránt. Utána a Nagyerdő és Apafája erdő üzemtervének kérdése került szőnyegre. Az erdő kihasználását illetőleg a bizottság hosszasan eszmecsere után azt javasolja, hogy a Nagyerdő irtását úgy engedélyezze a városi tanács, hogy a Pallagig vezető nagy útról jobbra-balra elhúzódó erdőség ötven öl távolságban megmaradjon, ott a tisztások fákkal ültessenek be, hogy idővel az utast mentén a Pallagig nyaralók épülhessenek. Végül a főiskolai magyar irodalmi önképző-társulat kérvényét tárgyalták, a melyben az Fazekas Mihály síremlékére száz forintot kér a várostól. A bizottság javasolja a városnak, hogy a jövő évi költségvetés terhére 150 koronát adjon a jeles író és költő síremlékére. Az ülés fél 6 óraker ért véget.

— **Erzsébet-ünnep.** A Debreczeni Kereskedelmi Akadémia 1900. évi november hó 19-én d. e. 11 óraker Erzsébet királyné emlékeztetőre tartandó iskolai ünnepének tárgysorozata:

1. „Országos gyásznapon”. Zsaskovszkytól, éneklék az ifjusági dalkör. 2. Megnyitó beszéd, mondja Csapó László ifj. elnök. 3. „Erzsébet királyné”. Jámbor Lajostól, szavalja Tárnok Dezső III. évf. tan. 4. „Gyászhangok”. Lindpaintnertől, előadja az ifjusági zenekar. 5. „Erzsébet királyné emlékeztető”, írta és felolvassa Bródy Árpád III. évf. tan. 6. „Nem állok meg”. Rubinsteinől, éneklék a női tanfolyam növendékei, zongorán kíséri Fenyő Imre I. évf. tan. 7. „Nagyasszonyunk halva”. Torkos Lászlótól, szavalja Csapó László III. évf. tan. 8. „Dalkör szőveg nélkül”. Mendelsohntól, 27. sz., előadja az ifjusági zenekar. 9. „Erzsébet halála”. Somló Sándortól, szavalja Klein Samu III. évf. tan. 10. „Hymnus”. Erkel Ferenczről, éneklék az ifjusági énekkar.

— **Állítás és népfőlkelő kötelek ifjak jelentkezése.** A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya felhívja, illetőleg figyelmezteti azokat az ifjakat, akik az 1878, 1879, 1880, 1881. és 1882. évben születtek, hogy a jelentkezés kötelezettségének leg-

később f. 1900. évi november hó végéig a katonai és illetőségi ügyosztálynál (Városháza I. emelet 18. ajtó) tegyenek eleget, mert aki ezen jelentkezést a nélkül, hogy legyőzhetlen akadályok hátráltatták volna, elmulasztja, kihágást követ el és 10 koronától 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. A kik vidéken laknak, írásban is jelentkezhetnek és beadványukat a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályához intézzék. A beadványban a jelentkezőnek vezeték- és keresztnéve, születési éve, vallása, foglalkozása, iskolai képzettsége, esetleg zenében való jártassága, lakóhelye, utca, házszám feltüntetendő, továbbá szüleinek neve közlendő. Ugyancsak a másutt született, de Debreczenben tartózkodó 1878, 1879, 1880, 1881. és 1882. évi születésű ifjak a fentjelzett időben és helyen szintén kötelesek jelentkezni.

— **Meghívó.** A debreczeni Ipartestület az Iparos Kör és az Iparos Ifjak Önképző-Egyesülete ezen utóbbi egyesület 25 éves fennállásának emlékére és az „Iparos Otthon” felavatása céljából, ennek nagytermében (Simonffy-utca 1. szám III. lépcső, II. emelet) folyó évi november hó 18-án délelőtt 10 óraker együttes diszülést tartanak. Erre és az ezt követő társas összejövetelekre városunk iparosai és az érdeklődő tisztelettel meghívotnak. Debreczen, 1900. október 21-én. Ipartestület. Iparos-Kör. Iparos Ifjak Önképző-Egyesülete.

A diszülés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. — Tartja Tóth Kálmán, az ipartestület és az iparos ifjak önképző egyesületének elnöke.

2. Az „Iparos Otthon” átadása Debreczen szab. kir. város nevében Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester, — átvétele Serli Ede az iparos kör elnöke, mint a fent említett ipari egyesületek megbízottja által.

3. Alkalmi beszéd. Tartja dr. Kőrösi Kálmán, az ipartestület és az iparos ifjak önképző egyesületének ügyésze.

4. Himnusz. Éneklék az iparos ifjak önképző egyesületének dalköre.

Délben 1 óraker társas ebéd az „Arany Bika” disztermében. Egy teríték ára 3 korona. Este 8 óraker az iparos ifjak önképző egyesületének táncmulatsága a dalkör közreműködésével, az „Arany Bika” disztermében. Belépő díj: 2 korona.

— **Merénylet a német császár ellen.** Mikor Vilmos császár tegnap délelőtt a meiningeni trónörökösrel együtt a vasútról nyitott kocsiban a hidász-kaszárnyába hajtatott, a közönség közül egy asszony fejét dobott a császárt vivő kocsi után. A fejse a kocsi mögött a földre esett, a nélkül, hogy a császárt, vagy bárkit megsértett volna. A merénylő asszonyt elfogták.

Egy későbbi magántáviratunk ezt jelenti: A merénylet a császárnak a vadászatról való visszatérése után történt. A letartóztatott asszony arra a kérdésre, hogy miért követte el a tettet, azt jelentette ki, hogy őt erre fölbujtották.

— **Tolvaj feleség.** Bába Sándor t. várkonyi lakos szobájában levő ruhaszekrényből három nappal ezelőtt ismeretlen tettes 300 koronát elidegenített. A káros a csendőrségnél jelentette fel az esetet s a nyomozás folyamán kiderült, hogy a tolvaj maga a károsultnak a felesége s az istálló eresze alatt meg is találtak 240 koronát, a mit a tolvaj asszony rejtett oda. Átadták az ügyészségnek.

— **Az aradi kivégzés szemtanuja.** A torontalmegyei Boesár községben e hó elsején töltötte be századik évét Vörös Márton, a ki a kordonon kívülről szemtanuja volt az aradi kivégzéseknek. Mint Hertelendy Miksa komornyikja, urát a szabadságharcban mindenüvé elkísérte, még az aradi várba s

— a fegyverletétel után. Innen csakhamar kiszabadult és szabadságát arra használta, hogy leveleket csempészett az aradi vár foglyainak. 1849 október 9-én éjjel Kiss Ernő huszárával a vesztőhelyre ment, a tábornok holttestét felásta, két golyótól szétromesolt fejét kendővel összekötötte, aztán koporsóba tették és kivitték a temetőbe, a hol a temetőőrnek adták át.

— **Ünnepélyes ülés.** A „Csokonai-Kör” 1900. évi november hó 25-én, vasárnap délelőtt 11 óraker az „Arany Bika” szálloda disztermében Vörösmarty Mihály születése századik évfordulójának alkalmából ünnepélyes ülést tart. Az ülés sorrendje a következő: 1. A tihanyi echóhoz, Csokonaitól: Mácsay Sándor átiratában s vezetése alatt előadja a debreczeni dalegylet. 2. Elnöki megnyitó, Géresi Kálmán elnöktől. 3. Lesz még egyszer ünnep a világon; költemény, írta és előadja Benedek János. 4. Vörösmarty Mihályról; írta és felolvassa Kulesár Endre. 5. Szép Ilonka, Vörösmartytól; előadja Dóczy Ilona k. a. 6. Szózat, Vörösmartytól; Mácsay Sándor karnagy átiratában s vezetése alatt előadják az összes debreczeni dalegyletek. A Kör tagjai és hozzátartozóik tagsági jegyeiket használhatják. Belépti-díj nem tagoknak: 1 korona. Pályajegy: 4 korona (tagoknak is). Tanulóknak a bemenet díjtalan. Az összes bevétel Vörösmarty szobra javára fordítottik.

— **Rablótámadás a város határában.** B. Kiss Erzsébet nevű özvegyasszony Vámos Pécsről igyekezett Debreczenbe. Az utat Halápig gyalog tette meg, hogy őt krajezárt megspóroljon vele. Mikor a halápi állomás közelébe ért, az erdőből két eszavargó kinézésű ember vetette rá magát s hatalmukba kerítették a segítségért kiabáló asszonyt. Nemsokára egy kocsi közelgett arra, mire a két férfi elrabolva az asszony 30 koronát tartalmazó pénztárcáját, az erdőbe menekült. A hatóság nagy apparátussal kutat a rablók után.

— **A vetélytárs bosszúja.** Váradi János és Kiss Bálint sámsoni legények ketten szerettek egy szépséges szőz hajadont. A leány szive Kiss Bálintért dobogott, a mit annyira zokon vett a mellőzött Váradi, hogy tegnapelőtt este 9 óra körül magához véve egy társát Tar Imre személyében lesbe álltak az utcasarkon, hogy mikor Kiss arra halad, alaposan helybenhagyják. Amint tervezték, úgy történt s dorongokkal támadtak a szerencsés vetélytársra. Betörték a fejét s annyira összverték, hogy hordágyon vitték lakására s jó idő telik bele, míg ismét talpra tud állani. A két legényt — kik beismerik tettüket — átadták az ügyészségnek.

x **A Debreczeni Kölesönös-Segélyző Egylet** mint Szövetkezet a jövő 1901-ik év január 1-én nyitja meg XVIII-ik évtársulatát. Ezen új évtársulatba való belépésre szóló felhívást lapunk mai számához mellékelve veszik t. olvasóink, melyre ez uton hívjuk fel a figyelmet.

— **Életunt parasztagda.** Babák György h. dorogi vagyonos parasztagda tegnapelőtt éjjel házának padlásán a gerendára felakasztotta magát. Mire észrevették, már kiszenvedett. Tettét életnagyságból követte el.

— **Öngyilkos színész.** Aradon tegnap este agyonlőtte magát Nyilas Mátás, az aradi színtársulat komikusa, a kit itt nálunk Debreczenben és Budapesten is sokan ismernek. Nyilassi egész nap jókedvű volt és délelőtt még részt vett a próbán. Tegnap a színház szolgálójának sört fizetett és ekkor ezt mondta a szolgálónak: hogy halála előtt most utoljára fizet neki sört. Ezt a kijelentését a szolgáló természetesen tréfára vette. Az öngyilkos levelet hagyott hátra, a melyben azt mondja, hogy nem kell senkit sem okozni haláláért. Levelét így végzi: nem érdemes élni! Az életunt színésznek már

kétszer halála hírének költötték s most igazán meghalt.

— **Rágalmazó ispán.** P a u k e r Sámuel b.-ujvárosi ispán azzal vádolta Fürst Ödön és ifj. L e i t e r Imre b.-ujvárosi lakosokat, hogy a Kányai tanyájáról egy kocsis répat f. hó 10-én éjjel elfogtak. A vizsgálat során kiderült, hogy az egész lopási históriát maga az ispán költötte s hamisan vádolta be a fent említett két embert, a kik neki régi haragosai. Most a bosszúálló embert fogják megbüntetni a rágalmazásért.

x **Hova menjünk délelőtti reggeli-re?** Az „Angol Királynő“ szálloda sörcsarnoka vagy éttermébe, melynek törekvő tulajdonosa kiváló gondot fordít arra, hogy azon régen és általánosan megnyilvánult elismerést, melyet kitűnő konyhája és figyelmes kiszolgálás által kiérdemelt, a napnak ezen szakában is érvényesítse.

A nagy választéku frissen készült reggelleihez a legkiválóbb Dréher-féle koronásört (à la pilseni) szolgáltatja.

A mi a színház utáni vacsorázást illeti, ő, a mindenre kiterjedő figyelmével, annyira megnyerte Debreczen és vidéke intelligenciájának pártolását, hogy színház után a legtöbb család csak hozzá siet, mivel tudja, hogy az ő étterme valóságos találkozó helye városunk előkelőségének.

Zeneestély minden nap, felváltva Rácz Károly és a Magyar Testvérek zenekara által.

— **Verekedés.** Z a k á r Gábor vasúti őr és H a l á s z Mihály kocsimáros pityókos állapotban haladtak együtt a Boeska-téren. Szerencsétlenségére ép arra haladt ifj. Kál mán József, a kit esukott esernyővel és harezí ordítással rohant meg a két berugott ember. A parázs kis verekedésnek jókora néptömeg volt a szemtanúja, míg végre is a rendőrség szabadította ki az alaposan megpáholott embert a két részeg kezétől.

x **Szép bajusz** leggyorsabban és legbiztosabban nyerhető a híres **Hajdusági pedrő** használata által, mely minden bajuszpedrő készítmények között a legjobb!

A bajuszt szép állásban tartja, nem törli, nem tépi ki és soha sem keményedik meg.

Teljesen ártalmatlan növényi anyagokból készül, **terpentint** nem tartalmaz, igen kellemes illatu és soha sem avasodik meg.

Egy doboz ára: fehér és barna színben 40 fillér. Kapható: Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy** Ferencz gyógyszerárában, H.-Szoboszlón.

x **Czylinder kalapok, most érkezett legújabb forma!!! Fekete Jakab uri divat, kalap és fehérenemű üzletébe Debreczen, főtér, kistemplom mellett. Nagy választék valódi angol és olasz kalapokban. Nálam vásárolt czilinderek díjtalanul vasaltatnak.**

x **Tartós gyógyszer.** Fájdalmas eszűnél, a derék-, testrészek és a forgó köszvényes bántalmainál a „Moll-féle francia borszesz és só“-val való bedörzsölés sikerrel használtatik. Egy üveg ára 1 korona 80 fillér. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító által Bécs I., Tuchlauban 9. Vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. (6.)

TÁVIRATOK.

— „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

Vasúti szerencsétlenség.

Brüsszel, nov. 17. Az Aerschol-non át a schaarbecki pályaudvar felé robogó személyvonat egyik kocsija a vonalon kiugrott a sinekből és összezuzódott. Hat ember rész-

ben súlyos sérüléseket szenvedett. Az egyik sebesült már meg is halt.

Ismét árulás a francia hadseregben.

Páris, nov. 17. Arra a hírre vonatkozólag, hogy az Egyesült-Államok kormánya birtokában van az új francia tábori tüzérségi ágyuk terveinek, azt jelenti a „New-York Herald“, hogy ez az ügy szorosán összefügg egy amerikai tengerészisztnak hirtelen elutazásával, aki azelőtt katonai attasé volt az Egyesült-Államok nagykövetségénél és a kiállítás alatt egy idegen osztályhoz volt beosztva. Porter amerikai nagykövet a nagykövetség első titkárára bízta a nagykövetség ügyeit és Spanyolországba utazott. Azt hiszik, hogy nem fog többé visszatérni állására.

A pestis Afrikában.

Fokváros, november 17. Szinpokában, Kingswilliametowu mellett a benszülöttek közt járvány lépett föl, amelyről azt hiszik, hogy pestis. A járvány egy embernek esaladjában mutatkozott először, aki nemrég tért vissza a Modder-River vidékéről. Nyolcz beteg személy közül három már meghalt, egy pedig halálán van. A miniszterelnök kétségtelennek tartja, hogy a betegség bubo-pestis. Eddigél csak a benszülöttek telepein fordultak elő megbetegedések. A fehér lakosság még nem forog veszélyben. A hatóságok minden óvó intézkedést megtettek.

Millerand javaslata.

Páris, november 17. Millerand kereskedelmi miniszternek a kötelező választott bíróságokról szóló törvényjavaslata egyebek között a következő rendelkezést tartalmazza: Minden üzemben, a mely legalább 50 munkást foglalkoztat, közölni fogják a munkásokkal mindazokat az eseteket, a melyek a választott bíróságok illetékessége alá tartoznak és három nap alatt a munkásoknak kötelezniök kell magukat a föltételek elfogadására. Sztrájk csak a munkások szabályszerű szavazásával határozható el. A ki szavazás nélkül kezdett sztrájkban résztvesz, egy évig terjedhető fogsággal és 3000 frankig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. A jelen szabályok értelmében elhatározott közös munkabeszüntetés az illető üzem valamennyi munkására kötelező. A szavazást a sztrájkra vonatkozólag minden héten meg kell ismételn. Azok az üzemek, a melyek az állam számára dolgoznak, kötelesek magukat a választott bíróságokról szóló törvénynek alávetni. A választott bíróságok határozatai fél évig érvényesek.

A délafrikai háború.

London, nov. 17. Lord Roberts legutóbb tanácskozott tábornokaival és e tanácskozásnak eredménye egy új terv, mely szerint úgy az Óranje-államban, mint Transvalban erőiesen azon fognak dolgozni, hogy a bur csapatokat elszigeteljék és azután elfogják.

Brüsszel, nov. 17. Az itt időző transvái miniszterek kijelentették a sajtó egyik képviselője előtt, hogy még 20.000 bur áll fegyverben, de amíg csak 500 bur is él, Anglia Dél Afrika birtokát nyugodtan nem élvezheti. A burok állami kincsének legnagyobb részét sikerült különböző bankokban elhelyezve megmenteni s ebből a háboru bejejezése után a transvái bankjegyeket beváltják.

Hága, nov. 17. A „Gelderland“ holland hadihajó Port-Saidból a messzinai tenger-szoroson és Bonafazion át egyenesen Marseillebe megy, hova e hó 21-én érkezik meg. Marseilleből a hajó visszatér és folytatja félbeszakított jávai útját. Volvermann és Vessel bur missziójának tagjai holnap Grobler, továbbá Debruyts titkár és egy főbb transvái hivatalnok kíséretében Párisba utaznak. Fischer Brüsszelben csatlakozik hozzájuk. Vasárnap reggel valamennyien Marseillebe utaznak, ide utazik Leyds is Brüsszelből.

Gyilkos rendőr.

— nov. 16.

Az elvadult erkölcsök egyik szomorú jelenségét táviratozzák nekünk Szegedről.

A szegedi rendőrkapitányság különböző idézvények kézbesítésével bízta meg ma reggel Ilosvai Péter közrendőrt. Az idézvények között egynehány felsőtanyai lakosoknak szólott. A rendőr megbízásában eljárva, utközben találkozott Rákóczy József öreg tanyai gazdával, s a következő párbeszéd folyt le köztük:

— Merre tart kend erre? — kérdi a rendőrtől a gazda.

A felsőtanya felé tartok, vóna vagy egynehány idézvény, mit kézbesíteni kellene.

— Hász rá ér arra kelmed, nem olyan sietős az egyikse, forduljon be egy pohár borra hozzám, van abból a szatymazi homokibul.

— Köszönöm szives hívását, hanem hát elvígázom előbb a dolgomat.

— Sose siessen vele, könnyebb lesz azután a mőnés.

▲ szives szavak megtántorították a rendőrt és betért a tanyai gazda portájára.

Alig hogy bekerül a szobába, ott termett a gazda két hatalmas erejű fia és most már más hangon folyt a beszélgetés.

A gazda ilykép szólalt meg:

— Hát ha már itt van, azt mondja meg, hogy kelmed tett-e jelöntést ellenem azért a mezőrendőri kihágásért?

— Ha jól emlékszem, biz én tettem volna, mert hát kötelelsem volt.

— Tudja kelmed, hogy mi volt érte a büntetés?

— Majd mögtudom, ha megmondja.

— Hát mögmondom, hogy 30 pengőforintot köllött azért mögfizetni.

— Egészségire váljék Rákóczy gazda. Hát hun vóna az a hírs szatymazi homoki.

— Dejszen nem iszik addig kend belőle, míg rögvest le nem tőszí a 30 pengőforintot ide az asztalra.

— No ne mőkázson gazdám.

— Nem mőkázok én, hanem úgy tudja meg kelmed, hogy ha rögtön le nem teszi a pénzt, innen élve ki nem megy.

— No, no — mondja ijedten Ilosvai, ki midőn észrevette, hogy az öreg gazda és két fia meg akarják támadni, kérésre fogta a dolgot.

— Könyörüljenek rajtam az Istenért, hiszen mögagnám rögtön a pénzt, de nem készültem el erre, ciessenek el, holnap elhozom.

A felelet azonban az volt, hogy mindhárman nekirohantak a rendőrnök. Ez életét veszélyezve látván, zsebéből kiragadta a

nála levő revolvert és a neki eső öreg Rákóczi gazdára sütötte, ki a golyótól találva, szörnyet halt.

A dulakodás közben sikerült a rendőrnek a szobából kirohanni és elmenekülni.

A rendőr rögtön jelentést tett a rettenetes esetről és a vizsgálat befejezéséig le tartóztatták.

Az eset a felsőtanyán óriási izgalmat okozott.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Együgyű szobalány.** Látogató: Ugy-e kisszony, lesz olyan szives megmondani ő nagyságának, hogy itt voltam?

Szobalány: Oh, hiszen már tudja is.

* **A kutya, mint egy szindarab hőse.** Az olasz színházak abban a reményben, hogy a tél folyamán ugyanis szenzációs operákkal lepik meg a színház közönségét, ezidőszent néha nagyon különös dolgokat mutatnak be. Nápolyban az operának nincs semmi vonzereje. Ellenben egy négy lábú művész aratja most a legnagyobb tetszést és ez okozza a legnagyobb népszerűséget. E művész egy kutya, mely a „La Vendetta dell'amante” című szindarabnak a hőse. Alig hihető, hogy ez a darab, melyet a San Ferdinando színházban játszanak, már 64 előadást ért el egyedül azért, mert a kutya a nem is létező vízbe ugrik és a hullámozó habok közül egy asszonyt ment meg, kit egy ösmeretlen ember a hidról a vízbe lökött. Ez a szerencsés négy lábú művész esténként 20 lírát kap hőstettéért.

* **Mindig üzletember.** Feleség (a tengeri fürdőn a parton a hullámjátékot szemlélve): Nézd csak, Andor, mily regényes a hullámok játéka.

Férj: Csak épen olyan, mintha a kamatoakat csapdosnák a tőkéhez.

* **Az arany és az ólom.** Az arany és az ólom egymásra helyezve, néhány hónap múlva minden melegítés nélkül összeolvad. Ha pedig bizonyos fokig melegítjük őket, de csak addig, míg az ólom nem olvad meg, az arany gyorsan belevándorol az ólomba. Hutten, aki ezt a különös tüneményt észre vette, azt állítja, hogy egy alkalommal egy arany darabot rátelt egy ólom lemezre s mikor két hónap múlva elővette az aranyat, hiányzott belőle néhány gramm. — Mivel az aranyak az ólommal érintkező felülete ki volt marva, — gyanakodott, hogy az ólom nyelte el az aranyat s valóban meg is találta a hiányzó súly aranyat az ólomban. Eszerint tehát az ólom és arany közt olyan a viszony, mint a jég és a levegő közt. Ugyanis a jég gőzei adják a téli ködöt. Amde az ólom és aranyról ezt nem tudta senki, hogy az arany már 20—30 fok melegben képes átparólogni az ólomba. A kémiai egyensulynak és a barometrikus nyomásnak az értelmezéséhez mindenesetre nagyszerű adatokat fog ez a találmány szolgáltatni s az időjárás viszonyait illetőleg is lehet majd belőle adatokat meríteni. — Eddigélé ugyanis az a nézet uralkodott, hogy a gőzfejlődés a nyomástól és a hőségtől függ. Ez az arany és ólom esete azt mondja, hogy a nyomáson és hőfokon kívül még a környezet is befolyásolja a gőzölés tüneményeit, tehát a meteorológiának ezentúl azt is kell kutatnia, hogy a levegő mily anyagokkal volt telítve, mikor a párák köddé vagy esővé alakultak. S lehet, hogy ebből komoly következtetéseket tud majd vonni.

* **Tilalom.** Egy házaló lát a folyó mentén egy föliratot: „Itt tíz forint büntetés terhe alatt tilos a fürdés” — és felkiált: „Szamárság! Hát fürdik valaki?”

CSARNOK.

Pour acquit.

Irta: Gál Zoltán.

Esti nyolcz óra. A libériába bujtatott kocsis alig bírja feltartóztatni telivér lovait, melyeknek patkói szikrákat vernek a sima kövezeten.

Fent a kaszinóban esillárok égnek s éles ellentétet képeznek a sötét utca homályával. A kocsis félálmos szemekkel néz fel a fényben uszó ablakokra s a mint felpillant, zürzavaros, ide-oda futkosó alakokat lát. Vajjon mi lehet odafenn?

*

Hát semmi más nem történt, mint az, hogy Dárday Bélát, a szerte durgadagnak ismert földbirtokost, a mint a tarokkárttyákat osztogatta a klubban, partnerei megrohanták. Ezek az urak kétes existenciájú emberek voltak ugyan, de a szavak, miket feldühödten kiabáltak Dárday felé, mindenkint megdöbbenetkelt.

— Csaló, gazember! Láttam, a mint kártyákat csempészett be! Motozzuk meg a zsebeit!

Dárday, a hatalmas, robusztus ember csak állt ott némán, megdermedten s gúnyos mosolyal nézegette ellenfeleit. Ah, mi volna neki összezuzni azokat egyetlen csapással!

De aztán mást gondolt. Még nagyobb botrányt nem akart előidézni s azért megvető pillantással mérve végig támadóit, az ajtó felé indult. Amazok nem merték követni.

— Haza, — kiáltotta kocsisának Dárday, a mint leért az utcára. Kinyitotta a kocsi ablakait, hogy hűs levegő jöjjön be. Ugy látszott, mintha az egészséges, életerős ember halálához volna közel. Alig győzte zsebkendőjével törölgetni homlokáról a verítéket.

Aztán, mintha megkönnyebbült volna. Arra gondolt, hogy felesége épen ma jött haza s őt bizonyára epedve várja otthon. Már előre látta, mint borul a szép asszony keblére.

Egyszer csak hátraszól a kocsis:

— Uram, ugy látom, egy másik kocsi jön utánunk. Fiakker ugyan, de a jó borral való siettetni gazdáját. Nyomban utolérnek.

Dárday nem szólt semmit még csak hátra se nézett. Annyira el volt merülve gondolataiba.

Mikorra hazaért, épen akkor állott meg háza előtt a másik kocsi. Egy jó barát járt s azokat a bizonyos urakat látta kiszállani. Barátja, Rados Kálmán, rögtön oda sietett hozzá s megszólította:

— Béla, ezek az urak bármily korrekt gavallérnak ismernek téged, bővebb felvilágosítást óhajtanak. Nézd, én jól tudom, hogy te ily ocsmány, aljas dologgal nem szennyezheted be kezed, de azt magad is tudod, hogy az ily helyzet és vád tisztázást követel. Szólj és én boldog leszek, ha felvilágosíthatom őket tévedésükről.

Dárday látszólag gondolkodott kis ideig, azután szomorú, fájdalmas mosolyal nézett barátjára s így szólt:

— Kálmán barátom, itt az utcán nem tárgyalhatunk. Lakásomon sem lehet most. Jól tudod, feleségem ma jött haza s rám

vár. Hanem légy szives mondd meg azoknak az uraknak, hogy holnap délelőtt veled s még néhány jó barátommal együtt szivesen látom őket barátságos pohárkoecintásra. Ott majd bővebben beszélünk a dologról. — Tudom ugyan, hogy a halasztás furcsa színben tüntet fel engem, de másképp nem tehetek. Azt hiszem különben, annyit meg lehet bizni a becsületemben, hogy megsértőim elől nem szököm meg. Isten veled!

(Vége köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 51.

Bérletszünet X.

Holnap, vasárnap, nov. 18-án két előadás:

Délután 3 órakor, félhétvárákkal

A nebánsvirág.

Operette 4 felvonásban.

Este 7 és fél órakor, rendes helyárrakkal, bérletszünetben:

A piros bugyelláris.

Népszínmű 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Leveles Misi . . .	Nagy József	Huszárkapitány	Odry Á.
Török Mihály . . .	Bartha I.	Peták János . . .	Sziklay M.
Zsófi	F. Kállay L.	Boros Dani . . .	Pálfő Béla
Kender Juli . . .	Breznay A.	Pennás Mukli . .	Nagy Gy.
Menczi	Bárdos I.	Hájas Mukli . . .	lf. Szatmáry
Csillag Pál . . .	Környey B.	Kóza Gyurka . . .	Karacs Imre

Színházi műsor.

Hétfő, nov. 19. „C” bérlet — **Romeo és Julia.** Tragédia. Irta: Shakespeare.

Kedd, nov. 20. „A” bérlet — **Figaro lakodalma.** Szabó Irma első fellépte betegsége után.

Szerda, nov. 21. „B” bérlet — **Traviata** (Tévedt nő). Nagy opera, az idényben az első opera-előadás. Irta: Verdi.

Csütörtök, nov. 22. „C” bérlet — **Bibliás asszony.** Operette.

Péntek, nov. 23. „A” bérlet — **ujdonságul először: Dolly.** Színmű.

Szombat, nov. 24. „B” bérlet — **másodszor: Dolly.** Színmű.

Vasárnap, nov. 25-én két előadás; d. u. félhétvárákkal: **Kurucz fuffang.** Népszínmű. — Este 7 és fél órakor bérletszünetben: **Aranylakodalom.**

Hétfő, nov. 26. „C” bérlet — **Verezhaju.** Népszínmű.

Kedd, nov. 27. „A” bérlet — **Balek.** Operette.

Szerda, nov. 28. „B” bérlet — **Troubadour.** Nagy opera.

Csütörtök, nov. 29. „C” bérlet — **Akis lord.** Péchy Aranka vendégfelléptével.

Péntek, nov. 30. „A” bérlet — **Aranyember.** Péchy Aranka vendégfelléptével.

Szombat, decz. 1. — **Fényes kiállításal ujdonságul először: Newyork szépe.** Operette.

Vasárnap, decz. 2. — **másodszor: Newyork szépe.** Operette.

Hétfő, december 3. — **harmadszor: Newyork szépe.** Operette.

Kedd, december 4. — **negyedszer: Newyork szépe.** Operette.

Szerda, december 5. — **ötödször: Newyork szépe.** Operette.

Csütörtök, decz. 6. — **ujdonságul először: Aranyasszony.**

Péntek, december 7. — **másodszor: Aranyasszony.**

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

Báli-selyem-ruha

6 fnt 30 kptól

feljebb! — 14 méter — postabér és vámmentesen szállítva. Minták kiválasztásra, nemkülönbön fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” blousok és ruhákra alkalmas 45 krajczártól 14 forint 65 krajczárig méterenkint.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik!

Henneberg G. selyemgyáros, Zürichben.

(Cs. és kir. udvari szállító.)

Kérem!

Kísértse meg Ön a kiválóságáról általánosan ismert

„Helm“-féle cacao

és

„Helm“-féle csokoládét,

Fabrieks-Merk.

melynek legtisztább és legolesőbb voltáért maga a hollandiai gyár kezkesedik. Kapható minden jobb fűszer- és csemegekereskedésben.

28 hold és 69 öl
tanyás újföld
az Ondód mellett
eladó.
3300 frt készpénzzel megvehető.
Hatvan-utca 34. sz.

A legjobb
Dessert-
és
Gyógy-
borok
a
P O H O K
az
A CHATA
bortermelő
társaságtól
Patrasban.
Legkiválóbbak
a Mavrodaphne
vörös és édes,
továbbá az
Achaier
fehér, de nem édes.
Főképviselőt:
G. J. Schrauth,
BÉCS, IX., Frankgasse 4. b.
DEBRECZENBEN
kapható a
Csanak József
cégnél.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvételek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 13.

Apró hirdetések felvételek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 13.

■ rovattban az egyszeri beiktatás 10 szóig 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, vastagabb betűkből minden szó 2 fillérrel több. Vidékről beküldhetők az apró hirdetések postautalvánnyal; a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is feljegyezhető. A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Zongorórákat ad,

illetve zongorázni tanítást elvállal uri házaknál, nagyon jutányos díjazás mellett egy intelligens ur-asszony Arany János-utca 43. sz.

Kiadó

1901 május 1-ére Burgondia-utca 16. szám alatt 7 szoba, fürdőszoba, hozzá tartozó mellékhelyiségek, házmesteri lakka, külön udvarral ellátott urilakás, új házban jóvizű kuttal. Bővebbet Berger Jenő építész irodájában Széchenyi-utca 21.

Pince,

mely üveges borok beraktározására igen alkalmas, Kossuth-utca 13. számú háznál kiadó. Értekezhetni ugyanott.

Meghívás

az olcsó bevásárlási forráshoz!

Neumann Testvérek

Debreczen, a Tisza-palotában.

Tisztelettel meghívják a t. vevőközönséget az őszi idényre érkezett **női-, férfi- és gyermek-czipők,** ugyszintén **férfi- és fiu-csizmák,** valamint mindenféle

uri divatcikkek

dus raktára szives megtekintésére.

Tisztelettel

Neumann Testvérek.

Nyilvános kijelentés.

Alulírott arczkép-műintézet, hogy megmenekedjen művészileg és jelesen iskolázott arczképfestői elbozsátásának kellemetlenségétől és hogy ezeket tovább foglalkoztatni tudja, **rövid időre és csak visszavonásig** elhatározta, hogy minden haszon és nyereség elérése nélkül szállit

csak 15 koronáért

egy arczképet életnagyságban

(mellkép)

gyönyörű elegáns barokk-kerettel,

melynek legesekélyebbre becsült értéke is 60 korona

Akinek tehát szándéka van saját vagy neje gyermekei, szülei, testvérei, elhalt rokonai vagy barátjai arczképet elkészíttetni, csak az illető fényképét (mindegy akárminő állásban van felvéve) kell beküldeni és 14 nap alatt megkapja az arczképet, melytől a legnagyobb mértékben el lesz ragadtatva és meglepetve.

Az arczképhez való láda saját árban számítatik fel. Megrendelések — melléklésével a fényképnek, mely az arczképpel együtt sértetlenül visszaküldetik, — utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése mellett fogadtatnak el.

A kitünő, művészi kivitelért és természetü hasonlatosságért kezességet vállalunk

Az elismerő- és köszönő levelek száza nyilvános betekintésre kívánatra bárkinek bérmetve megküldetik.

Arczkép-műintézet

„KOSMOS“

Wien, VI., Mariahilferstrasse 116. szám.

Naplók,

Főkönyvek,

Pénztárkönyvek,

Folyószámlakönyvek,

Lejáratati könyvek,

Előjegyzési könyvek,

Bevásárlási könyvek

különböző nagyságban és vastagságban, a legfinomabb könyvpapírosból készítve, erős kötésben.

legolesőbb beszerzési forrása

a Csokonai-papirkereskedés

Kossuth-utca 13.

Bevált bedörzsölés esz, köszvény és idegfájdalom ellen, nemkülönböztetve az inak és izmok erősítésére.

Kwizda-fluid

a kígyó jeggyel

(Turista-fluid.)

Turisták, kerékpárosok és lovaglókat által sikerrel használtott nagyobb utak után erősítésül.

Egy 1/2 palaozk ára 2 kor.
Egy 1/2 palaozk ára 1 kor. 20 f.

Valódi csak a fenti védjeggyel az összes gyógyszerárakban kapható. — Főraktár a „Kerületi gyógyszerárban“ Kornenburg, Bécs mellett. Kapható az Osztrák-Magyar monarchia minden gyógyszerárában és drogouériában.

Einezési jegy, oziike és esomageolás törv. van védve.

ELADÓ TÖLGYFÁK
900 szál
tölgyfa, nyárfa, vargafa
és jóminőségű 200 métermázsza
vágott cser eladók.

Értekezhetni III. kerület,
Honvéd-utca 62. sz. a.

1858. év óta fennálló dusan felszerelt

BUTOR-üzletünket

Varga és Flaschner

cézég alatt megnyitottuk:
Piacz-utca 44. szám alatt
 (Dr. Ujfalusi-féle házban),

hol a legegyszerűbből a legdiszesebb kivitelű berendezések a legkülönbözőbb stylekben, decoratiók a legizlésebb kivitelben **jutányos árak és szolid kiszolgálás mellett beszerezhetők.**

Azonnal eladó.

- I. **Ujonnan épült emeletes ház.**
  - II. A homokkertben, mintegy **1000 ööl szőlőföld**, a rajta levő **urilakkal, istálló, kocsiszin.**
  - III. **12 nyilas** kitűnő karban levő **szőlő; urilak, pincze, vinczelérház, istálló** és minden megkivántató egyéb szükséges berendezésekkel.
- Mindezen ingatlanok rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett **örök áron eladók, vagy valamely kisebb értékű ingatlannal elcserélhetők.**
- Értekezni lehet: **Deák Ferencz-utca 14. szám alatt, földszint:**
Bornyász József
 tulajdonossal.

ERZSÉBET SZŐLŐTELEP.

Szőlővessző eladás.

A gróf Degenfeld József és dr. Balkányi Miklós urak tulajdonát képező „Erzsébet” szőlőtelep kitűnő minőségű fajtisza szőlővessző terméséből ez évben mintegy 500,000 darab eladó és pedig:

I. Két éves gyökeres.

Olasz rizling, kadarka, oportó, nagyburgundi és kövidinka őszi szállításra ezrenként 20 korona, 1901. tavasszal átvéve, ezrenként 22 korona.

II. Sima vessző.

Olasz rizling, kadarka, oportó, nagyburgundi, kövidinka, ezerjő és zöld szilváni őszi szállításra ezrenként 5 korona, 1901. tavasszal átvéve, ezrenként 7 korona.

III. Csemege szőlővessző.

Fehér és piros chasselas és passatutti őszi szállításra ezrenként 10 korona, 1901. tavasszal átvéve, ezrenként 12 koronáért.

Nagyban vásárlásnál 10% engedmény.

A megrendelés eszközölhető az „Erzsébet” szőlőtelep irodájában

Debreczen, Kossuth-utca 32.

A Kontinens legnagyobb szappangyára

Savonnerie Maubert

Paris — Bruxelles — Lille

17 elsőrendű kitüntetés. Alapítva 1820.

Ujdonság: **LE CENDRILLON**

(Hamupipőke)

az előkelő világ kedvence szappana.

Ezen finom illatú szappan kapható

Debreczenben: Tóth Béla gyógyszerárán.

Vezérképviselő: **Neumann József,**
 Budapest. VI. ker., Lázár-utca 8. sz.

Antal Vincze

uri divat szabó, a tisztviselő-egylet szállítója

Debreczen, Simonffy-utca.

Van szerencsém tisztelettel t. rendelőim szíves tudomására hozni, hogy üzletemet Simonffy-utczában, a szemben levő helyiségbe helyeztem át.

Egyben ajánlom továbbra is

valódi angol, francia divat

szöveimet, melyekkel ez idő szerint is teljes megelégedést nyertem b. rendelőim részéről. Különben ezután is elvem leendő és főszűrt fektetek az izléses kiállítás, szabás és szolid árakra.

Magyar és diszruhákat

is a legszebb kivitelben készítek.

Magamat becses pártfogásukba ajánlva, vagyok mély tisztelettel

Antal Vincze,
 férfi szabó.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír

„Adria”

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel

A párisi kiállításon az „Arany érem”-mel kitüntetve.

KÉSZÍTI:

Csász. és kir.

udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRMŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

Kapható: Pongrácz Géza fő- és fióküzlet, Telegdi K. Lajos, Csokonai-nyomda és papírkereskedés, Szabó István, Csathy Ferencz, Grünvald Bernat és Komaromy Jozsef uraknál.

Nélkülözhetlen és felülmulhatlan, hatása bizonyos.
Világraszóló cikk kivitel az összes országokba.
 CHIEF-OFFICE 48, BRIXTON-ROAD, LONDON S. W.

A legmegbízhatóbb, legjobb, az egész világon ismeretes és legkeresettebb háziszert a

A. Thierry-Balzsam.

Felülmulhatlan minden mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és minden belső betegségeknek. Külsőleg használva pedig a legeredményesebb

sebgyógyító-szer.

Valódi csak akkor, ha a minden államban bejegyzett **Apóca védjegyű zöld élmzárón** a fenti czég és e szó: **Allein echt** rajta van. — Az évi előállítási mennyiség kimutathatólag 6 millió üveg. — Postán bérmentve küldve 12 kicsi, vagy 6 nagy üveg **4 korona.** A szétküldés a pénz előleges beküldése ellenében történik.

A. Thierry-féle Centifolie-kenőcs

(az ugynevezett **osodakenőcs**) utólrhetlen szívó erejével és gyógyító hatásával az operációkat többnyire feleslegessé teszi. Ezzel a kenőccsel egy 14 év óta tartó gyógyíthatatlannak tartott csontszű, ujjában pedig egy 22 év óta gyógykezelt rákszerű nyilt sebtlett begyógyítva. — Gyorsan gyógyít minden hűlésből eredő gyuladást és sebeket. Puhító hatásával hamar eloszlatja a daganatokat és eltávolítja a képződött vadhusok minden fajtáját a sebekből. — Egy tégely ára bérmentes szállítással együtt, a pénz előleges beküldése ellenében, **1 korona 80 fillér.**

Az évi előállítási mennyiség bebizonyítható összege 100,000 tégely. Mind a két gyógyszer kiválósága felől egész levéltárra való ellismerő és köszönő levelek halmaza áll az egész világ minden részéből betekintésére az érdeklődőknek. — Utánzatoktól óvakodjunk és vigyázzunk, hogy a tégelybe beegedett czég és „Apotheke zum Schutzengel des A. Thierry” felírás olvasható legyen. Oly helyeken, hol elárúsítás ezen czikkekből nincs, — ne vegyünk értéktelen kotyvalékokat, hanem forduljunk rendeléseinkkel egyenesen

A. „Thierry” gyárához Pregrada. Rohitschi savanyukut mellett.

Szállítója az osztrák os. és kir. állami hivatalnokok szövetkezetének.
 Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.

RONCEGNO

a legerősebb természetes arsen és vastartalma

ÁSVÁNYVIZ

a leghirnevesebb orvosi tekintélyek által ajánlva

anámie, clorose, bőr, ideg- és női bajoknál, mocsárláz stb.

Az ivó-kúra egész éven át használatik. Raktarak minden ásványvizkereskedésben és gyógyszerárban.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakaesabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorféreg, rögzített székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 Korona.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg tünteti fel és „A Moll“ feliratu ónozáttal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű. — Egy üvegtől eredeti üveg ára: 1 Korona 50 fillér.

Moll-féle gyermekszappan

a legfinomabb, egészen új módszer alapján készült gyermek- és hölgyzappan, a bőrnek racionális ápolására, gyermekek és felnőttek részére.

Ára 1 drb. 40 fillér, öt drb. 1 Kor. 80 fillér. Minden egyes ilyen gyermekszappan a Moll-féle védjeggyel van ellátva.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udvari szállító által.

BÉCS: I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Főraktár Debreczenben:

Szent-Királyi Tivadar úrnál.

FENNÁLL
129
év óta.

Dr. Róthschnek V. Emil

az „ARANY EGYSZARVU“-hoz címzett

GYÓGYSZERTÁRA

ALAPITTATOTT
1772.
évben.

DEBRECZENBEN (Czepléd-) Kossuth-utca 8. sz. a., a színház mellett.

Ajánlja első kézből gyári raktárát bel- és külföldi, valamint saját készítésű

Gyógyszer-különlegességeknek:

<p>Fogporok — pépek Fogseppék — ragaszok Szájvizek — labdacok Szemvizek (Römerhaus — Lebois) Mellszörpök — Csukamáj olajok Gyermek-tápszerek Gyomortisztító labdacok</p>	<p>Bőr- és neml- gyógyszerek külön.</p>	<p>Czukorkák köhögéssől Gyomorerősítők — Gyógyborok, Dióessentia Fülfájás ellen — Sósorszeszek Seb- és tyukszemtapaszok Fagykenők — Köszvényvászson Hivatalos kötszerek Vérképző vaskészítmények</p>
--	---	--

Illat és szépítőszereknek:

<p>Arcc- és kéz-erékek Arcc- és hajporok Hajkenők és — festők Bajuszpedrök saját és Tiszaujlaki Mosdó- és szeplővizek Glycerin-készítmények</p>	<p>Legjobbak!</p>	<p>Illatos olajok és pomádék Bajusz- és hajnövesztők Gyógy- és piperezsappanok (szeplőszappanok) Parfume-illatszerek Füstölők Vaselin-készítmények</p>
---	-------------------	--

Állat-gyógy- és háztartási szereknek:

<p>Juh-, ló- és marharüh ellen Sertés- és aprómarhadög ellen Rovar-, egér- és patkányirtó szerek Író- és ruhahajgató szerek Szobapadló-fényezés, kitünő, szagnélküli</p>	<p>Legjobbak!</p>	<p>Dió- és makk-kávé Egészségi mustár ételhez Fertőtlenítő-szerek Tépések, fecskendők, irrigatorok Oltó viaszfélék</p>
--	-------------------	--

Hasonszenvi gyógyszereknek:

<p>Anyafestmények Higitások Dörzsölések Golyócskák</p>	<p>Homó- pathia</p>	<p>Egyes adagokban Berendezett szekrényekben Házi- vagy uti szükségletre Újra felszerelések és megtöltések</p>
--	-------------------------	--

stb. naponta felmerülő gyógyszerészeti ujdonságoknak!

Jegyzet: Miután minden készítmények közvetlen a készítőktől, — tehát valódi minőségben tartatnak, — azok talán más előfordulható olcsóbb ajánlatokkal sem árban, sem minőségben párhuzamba nem tehetőek.

Vidéki megrendelések postafordultával megküldetnek.

*****

Gázizzótestek

közül a szabadalmazott

DURABLE IZZÓTESZTEK

tartósabbak, fényerősebbek, tehát olcsóbbak,
mint bármely más gyártmány.

Teljesen felszerelt lámpa, tetőzet nélkül . . . . . frt 1.60
Szállítható izzótest, darabonként . . . . . „ .45

használható gáz, spiritusz stb. lámpákhoz.

Spiritusz gázizzólámpák a legcsinosabb kivitelben, a legolcsóbb árban.

Sürgőnyezim:
Durable Bécs.

Durable gázizzófény

BÉCS, IV., Trappelgasse 6.

TELEFON:
7967. sz.

— Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Viszonteladónak kedvezmény.

*****

Halmágyi Sámuel

legnagyobb

női- és gyermek-felöltők áruháza.

Megérkeztek!

az őszi és téli idényre feltűnő nagy választékban a legújabb

Kabátok,	Utazóbundák,	Kabát és	Collier, Boak,	Övök,
Gallérok,	Bakfischkabátok,	Costümök,	Selyem és flanel	Nyakkendők stb.
Paletok,	Leányköpeny,	Muff, Sapka,	Ingbluzok,	

feltűnő olcsó és szabott árakban lesznek eladva.